

Aprillia, aprillia

[03/06](#)

Helsingin yliopiston kirjastolaitos toimi maaliskuun lopulla Ylioppilaslehden aprillipilan välikappaleena. Aprillipäivää edeltäneen viikon perjantaina julkaistusta lehdestä löytyi lyhyet-palstalta teksti "[Opiskelijakirjastoihin sakoton päivä](#)". Tekstissä kerrottiin, että Opiskelijakirjastoon voi lauantaina 1.4. palauttaa kirjoja sakotta. Luvattiinpa suurimmat sakot kerännyt lähettää matkalahjakortin kera palkintomatkalalle.

Juttu oli aprillipilanomaisesti epäkoherentti: siinä puhuttiin monikossa Helsingin yliopiston opiskelijakirjastoista, toisaalla pelkästään Opiskelijakirjastosta ja vielä samaan syssyyn "kaikista kirjastoista". Lisäksi haastateltavaksi oli etsitty myyttillinen kirjastotoimesta vastaava vararehtori **Antti Paunio**, eikä uutisessa tarjottua kampanjaverkkosivuakaan ollut olemassa.

Ilmeisesti vararehtoriamme ei moni tunne, eikä kirjastolaitoksen rakenne hohda kristallinkirkkaana asiakkaiden mielissä. Yliopiston verkkosivustojenkaan luotettavuuteen ei ilmeisesti uskota sokeasti, eikä karkkeja kirjanpanttaajille tyrkyttävässä asiakaspalvelussa nähdä mitään Helsingin yliopiston kirjastoille soveltumatonta. Siksi nopeasti lehden julkaisun jälkeen alkoi sähköpostitse ja asiakaspalveluun tulla kyselyjä aiheesta.

Aprillipilailua pidetään lähes rehtinä nenästävetämisen lajina. Sitä harjoitetaan joukkotiedotusvälineissäkin ja pilojen metsästämisestä on tullut kollektiivista hupia. Lienee kuitenkin ääneenlausumaton sääntö, ettei aprillipilasta saa aiheutua esimerkiksi rahallista menetystä; korkeintaan vaivaa.

Opiskelijakirjastossa päätettiin alkaa tiedottaa pilasta, koska nähtiin mahdollisuutena että kuluvan viikon aikana laina-ajaltaan umpeutuvia kirjoja saatettaisiin pantata tuotaviksi vasta lauantaina.

Kaikkien onneksi ei lauantaina Opiskelijakirjastossa ongelmatilanteita esiintynyt.

Aprillipäivän historiasta

Aprillipäivän eurooppalaisesta alkuperästä on useita tarinoita. Todennäköisesti asialla on tekemistä Kaarle IX:n 1500-luvulla toteuttaman kalenteriuudistuksen kanssa, uudistuksen seurauksena uusivuosi siirtyi huhtikuun alusta tammikuun alkuun.

Vanhalla pakanallisena kevätpäiväntasauksena paikalla uuden vuoden juhlintaa jatkaneita alettiin pilkata ja heille läheteltiin kutsuja olemattomiin juhliin. Maaseudulla ihmiset alkoivat kiusata naapureitaan saapumalla kuvitteellisen uuden vuoden juhkakutsun kanssa yllätysvierailuille. On kuitenkin todennäköistä, että jo vanhan kevätpäiväntasauksen juhlan yhteydessä on kepposia tehty.

Aprillipilan uhria kutsuttiin aprillikalaksi (*Poisson d'Avril*). Kyse ei kuitenkaan ole kuravedestä ja sillistä, vaan siitä että kevätpäiväntasauksen aikaan aurinko poistuu Kalojen tähtimerkistä. On myös ehdotettu että huhtikuun kalalla tarkoitettiin nuorta kalaa, jonka nappaaminen oli helppoa. 1800-luvulle tultaessa jopa koko kansa nimitti Napoleonin kalaksi, tämän mentyä naimisiin 1.4.1810. 1800-luvulla tapa oli jo levinnyt Englantiinkin, jossa sitä oli alettu kutsua nimellä *April's Fool*.

Yksi onnistuneimmista ja kuuluisimmista joukkotiedotusvälineissä julkaistuista piloista oli *The Guardianin* matkaliitteessä vuonna 1977. Kyse oli San Serriffen valtiota ylistävästä jutusta, jossa mainittiin mm. valtion pääsaaret Upper Caisse ja Lower Caisse, pääkaupunki Bodoni ja autoritaarinen johtaja General Pica.

Aivan yhtä hyvin onnistuneena pilana ei voi pitää sitä vuosikymmeniä sitten Suomessa ilmoitettua uutista, jossa väitettiin että lainsäädännöllisin keinoin jokaiseen suomalaiseen kotiin tullaan asuttamaan pakolainen.

Huumori ei koskaan ole yhdessäolon lajeista helpoin, vaikka se epäilemättä parhaimmillaan onkin yksi yhteisön antoisimmasta ja keskeisimmistä voimavaroista.

Jussi Omaheimo
Opiskelijakirjasto
puh. 191 24040
jussi.omaheimo at helsinki.fi